

DAĞLARIN TÜRKÜSÜ

Hüseyin KAYA

En az ırmaklar, denizler, bulutlar kadar dağları da sevmeli, özlemeli insan. Bir dost yüzünü hatırlar gibi aralayıp perdeleri uzun uzun onları seyretmeli ve sessizce dertleşmeli dağlarla uzaktan da olsa; zira dağların kederinden biraz keder, kaderinden kader düşmüştür muhakkak hepimizin payına.

Dağlar da bize benzer, cümlesi suskun görünse de uzaktan, her birinin ayrı lisanı, her birinin ayrı mizacı, derdi vardır. Kiminin bağında serin dereler çağlar kiminin yücesi daima borandır, kardır. Kimi yol vermez geçit vermez, kiminin yüreği yufkadır. Bazı dağlar yalnızlığını bulutlarla paylaşır bazıları eteğinde misafir ettiği kurtla kuşla konuşur. Mor koyunlar mor dağlarda dolaşır, ulu dağlar bulutlarla yarışır. Bazıları kardan yorganlarla sarılıdır, bazıları yemyeşil ormanlarla. Bilirler ki insan kavuşsa da insana dağ dağa kavuşmaz... Onların yazgısı beklemek, özlemek, bir ulu bilge gibi öylece suskun kalmaktır yeryüzünde. Bilirler ki nasıl berkitildilerse toprağa, günü gelince öyle de yürüyecek, savrulacak, eriyecekler.

Biz de biliriz aslında bu hakikati ancak yine de tüm ayrılıklarda sitemimiz onlardır, tüm gurbeti onlardan bilir, hasretlerin vebalini onların sırtına yükleriz. Memleketin, ana babanın, yârin, evladın hasreti gönle dolduğunda ondan yol ister ona sitem ederiz.

*Karlı dağlar karanlığın kalktı mı?
(Sivas Türküsü)*

Ne kadar bağından geçen yollara müsaade ederse etsin her dağ biraz kafdağı'dır aslında. Her dağın yücesinde bir Anka kuşu muhakkak yuva kurmuştur ve bizler yalnızca bir yüzünü görsek de dağların her dağın arkasında başka başka dünyalar saklıdır. Günler ve mevsimler dağların zirvesinden yuvarlanarak iner düze. Güneş önce dağlara göz kırpar ufuklardan ve gece siyah saçlarını önce dağların eteklerine döker. Bahar, rengârenk fırçasıyla önce dağlara çizer sevincini, heyecanını ve kış en çok ona misafir olur. Rüzgârın, yağmurun, karın, dumanın ana ocağı; kurdun kuşun, çiçeğin böceğin öz ülkesidir dağlar ve tavşan dahi küsse ona, incinir kalbi.

Her şehrin, kasabanın, köyün kıyısında bir ve bu dağa giden kıvrım kıvrım bir yol olmalı. Etrafında dağ bulunmayan şehirlerin, kasabaların, köylerin resimlerde, fotoğraflarda dahi eksiktir daima eksiktir bir yanı.

Dağları görmeyen, bilmeyen, zirvesine ulaşmak için ter dökmeyen, ne yüceliği anlayabilir ne acziyeti. Ruhumuzun karşısına dikilmiş bir ayna gibi onlarda kendimizi seyrederek, kendimizle konuşuruz onlarla göz göze geldiğimizde. Tıpkı seveda gibi, yağmur gibi şairin kalbine kelimeler fısıldayan bir dili vardır dağın. Şairler dağlardan ilham alır, ressamlar meftundur dağların duruşuna. İlham, dünyanın yaratıldığı günden beri dağlarda yankılanan bir aks-i sedadır duyabilenler için.

Yeryüzünün neresinde dolaşırsak dolaşalım yalnızca dağ başlarında kendimizin farkına varır, kendimiz oluruz. Bildiğimiz tüm türküler, şiirler gelir dolanır dilimize. Suların, rüzgârın, kuşların, böceklerin sesi açık bir yaraya değer gibi dokunur ruhumuza. Bulutlara, yıldızlara yaklaşmak, rüzgârlarla sarmaş dolaş olmak arındırır bizi dünyanın tozundan kirinden. Ezeli ve ebedi bir ahengi duyar, onun coşkusuyla bakarız ayaklarımız altına serilen toprağa. Hayretin, hürriyetin ve şükürün eşliğidir zirveler.

*Erenlerin hepsinin gördüm bir dağ içinde
(Yunus Emre)*

İnsanlardan, şehirden ümidimizin bittiği yerde her şeyin aşağılarda kalacağı bir ülke ararız, o vakit, sıyrılmamız için kalabalıklardan, ayaklarımız bizi sürükler bir dağ yoluna... Yürüdükçe, tırmadıkça azalır şehrin omuzlarımızdaki yükü. Yürüdükçe kalbimize biraz daha yaklaşıyoruz.

Yürüdükçe gelir ve bulur bizi içinde dağ geçen her türkü.

Herkesin, her şeyin yüzünden perdelerin sıyrıldığı vakit dağlar *gel eder*, bize ve çağırır kalbimizi hürriyete, sadeliğe. Bu yüzden; suskun Yunus için menzildir dağ, kan ter içinde kazma sallayan Ferhat için ümit... Yakup Aleyhisselam için eteğine kurduğu hüznü evidir, Musa Aleyhisselam için vuslat yeri. İsa Aleyhisselam için çileden kurtuluşun mekânıdır dağ, Nuh Aleyhisselam için yeni bir dünyanın eşiği ve Peygamberimiz için inziva diyarı, kutlu selamın, kelamın yeryüzünde yeniden karşılandığı mübarek mekândır dağ.

Baktığın dağların düşüncesi bile ağlatır beni
(Cahit Zarifoğlu)

Kalbimiz yorulduğunda, kırıldığında, kelimeler lal olduğunda, ruhumuz daraldığında bir dağ arar gözlerimiz ve her dağa bakışımızda bir vahiy aydınlığı dolar onun duruşundan, halinden dünyamıza.

Ezeli bir aşinalıktır dağlar dağların ruhumuzda uyandırdığı yankı. Merhametin, bereketin, kudretin ve azametinin resmidir yeryüzüne sıra sıra serpilmiş dağlar. Eline kalem kâğıt tutuşturulan her çocuğun, tebessüm eden bir güneşin hemen altına dağ resimleri çizmesi boşuna değildir şüphesiz ve yine sebepsiz değildir çocukların; annelerini, babalarını *dağlar kadar* sevmesi.

Dağ, dünyadır. Suyumuz onun bağrından süzülerek gelir avuçlarımıza, yiyeceğimiz onun duldasında yetişir. Onun sinesinde güvende hissederiz kendimizi, onun eteklerine kurarız evlerimizi. Onun toprağını, taşını adımlayarak uzanırız gökyüzüne, yıldızlara. Tıpkı evlerimizin duvarları gibidir dağlar; güveni, huzuru ancak dağların arasında yaşar, hissederiz. Dağları olmasaydı dünyanın denizleri de olmazdı ırmakları da... Dağları olmasaydı dünyanın kurtları da yuvasız kalırdı kuşları da...

bir dağ bir dağa nasıl söylerse derdini
biriktir şarkıları içinde sen de bir dağı bekle
(Hüseyin Alacatlı)

Boşuna dağ gibi, demeyiz dostumuza, babamıza, gönül ustamıza. Dağların sükûnetini, sadeliğini, güvenini ararız baktığımız her surette. Dağlar olmasa derdimizi kime söyleriz, hasretimizi, dünya sürgünlüğümüzü kiminle böleriz. Dağlara olmasa kime yaslanır, yoksulluğumuzla, yalnızlığımızla kime sesleniriz. Dağlar olmasa kim yanar bize kim ağlar, kim karşılık verir feryadımıza. Dağların bunca yüceliği bizim onlara yüklediğimiz dertten, elemendendir biraz da. Dağlar kabullenir cümle yükü, kahrı, sitemi. Dağlar her zaman hazırdır dinlemeye içimizden geçen türküleri.

Önümüzde perdedir dağlar kimi zaman; ayrılığın, gurbetin perdesi. Dağların ardındadır bütün sevdiklerimiz, bütün hasretlerin biteceği sıra. Ümitler de dağların ardındadır yalnızlıklar da. Kimimizin sevdası, kimimizin vedası, kimimizin yası saklıdır dağların heybetinde.

Ki nesi kalır dünyanın
Dağları çeksen aradan?
(Arif Nihat Asya)

Hayat, ömür bir dağdır eteklerine bırakıldığımız. Zaman, bizi üşüten, savuran rüzgâr... Nefesimiz, gücümüz tükenene kadar yürürüz yokuşlarda.

Dağ, en açık mecazıdır dünyanın, ömrün ve hayatın. Hem gözlerimizin önünde yükselir sıra sıra hem kalbimizde, ruhumuzda. .